

NOVĂȚEANUL

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ❖ Anul VIII, Numărul 90 ❖ Marți, 22 Decembrie 2020 ❖ ISSN 2392 - 6961

SĂ PRIVIM CU ÎNCREDERE SPRE VIITORUL NOVACIULUI

Ultimele zile ale lui 2020 se scurg, lăsând în urma noastră un an dificil, un an care a adus mari necazuri întregii omeniri. Pandemia care a cuprins lumea a provocat mari necazuri oamenilor, economiei mondiale. De la aceste probleme grave n-a scăpat nici România. Economia țării, cât și oamenii au avut mult de suferit în acest an.

Novaciul nu a făcut excepție, a avut și el de suferit. Cu toate acestea, trebuie să recunoaștem că în Novaci s-au făcut multe lucruri bune, că Novaciul a continuat să-și înnoiască hainele de sărbătoare. Administrația locală a încercat continuu să schimbe fața orașului, să-i adauge noi dimensiuni edilitar-gospodărești. Tot ce s-a realizat în acest an greu, se vede.

Cu aceste gânduri m-am adresat Primarului Orașului Novaci, dr. ing. DUMITRU LEUȘTEAN.

- *Domnule Primar, Noul An 2021 bate la ușă. Ce le puteți transmite novăcenilor în pragul noului an?*

- **Primar, Dumitru Leuștean:**

Într-adevăr, 2020 a fost un an greu pe care l-am parcurs cu dificultate, dar și cu hotărârea de a nu ne da bătăuți în fața greutăților cauzate de pandemia care a cuprins întreaga omenire. În primul rând, vreau să-mi exprim mulțumirea față de toți novăcenii care s-au luptat pentru limitarea efectului virusului care ne-a afectat și pe noi, față de cadrele medicale care și-au desfășurat activitatea în condiții foarte grele, față de novăcenii care au înțeles că toate recomandările și măsurile restrictive impuse de autorități s-au făcut pentru protejarea sănătății.

Ca Primar al Orașului Novaci, vreau să mulțumesc tuturor novăcenilor pentru încrederea acordată de a continua activitatea începută încă din primul mandat cu dorința de a face lucruri bune pentru Novaci și novăcenii mei, de a da o nouă față orașului, de a-l ridica la nivelul dorinței intelectualilor novăceni de la

începutul secolului XX.

Consider că nu este cazul să vorbesc acum despre ce am făcut eu, Primăria orașului și Consiliul Local de când novăcenii mi-au încredințat onoarea de a fi primar al Novaciului. Sunt lucruri despre care am mai vorbit, dar mai ales sunt lucruri care se văd.

În timpul campaniei electorale pentru alegerile locale din luna septembrie a.c., am prezentat novăcenilor toate proiectele pe care le-am accesat, atât cele aflate în derulare, cât și pe cele care urmează să fie realizate în viitor. Acum, vreau să subliniez că tot ce mi-am propus eu, Primăria și Consiliul Local Novaci sunt în grafic și vor fi realizate conform datelor stabilite.

În afara obiectivelor prezentate în campania electorală, în ultima perioadă am făcut noi solicitări pentru implementarea și execuția unor noi proiecte și anume:

- construcția unei creșe pentru copii;
- construcția, înființarea și amenajarea la Novaci a unui Muzeu al Civilizației Montane;
- la Compania Națională de Investiții se găsește contractul de achiziție, reabilitare, modernizare și dotare a Casei de Cultură Novaci;
- modernizarea bazei sportive existente în vederea creării condițiilor pentru desfășurarea unor întreceri sportive de performanță;
- construcția unei săli de sport la Școala Gimnazială Novaci;
- amenajarea unei baze sportive „Tip1” lângă sala de sport ce se va construi la Rânca;
- ne gândim la o centură ocolitoare a orașului pentru desconggestionarea circulației în localitate;
- ne preocupăm găsierea soluțiilor pentru modernizarea turismului în vederea valorificării potențialului turistic al Novaciului.

Avem în vedere și alte proiecte despre care vom vorbi în numerele viitoare ale publicației. Suntem în așteptarea Ghidului privind alocarea fondurilor europene 2021 - 2027 și odată ce-l vom primi, vom analiza posibilitatea accesării unor noi proiecte pentru că așa cum am spus mereu, îmi doresc ca Novaciul să devină „gura de rai” la care am visat și visez continuu.

Fiindcă doar peste câteva zile vom pași pragul Noului An 2021, să ne dorim cu toții ca anul care vine să ne aducă sănătate, liniște și pace în suflete.

LA MULȚI ANI!

A consemnat, Constantin DĂRVĂREANU

BUCURIA DE A FI CU DUMNEZEU

Vin iarăși sărbătorile și ne aduc picături de har și de lumină. A fost un an greu 2020. Omenirea întreagă a primit încercarea unei boli provocate de un virus necunoscut până acum. Cu fiecare zi am învățat cum să ne protejăm și ce să facem atunci când mergem într-un mediu posibil contaminat. Am făcut aceasta cu gândul la

4)De ce ne cheamă atât de stăruitor? Pentru a descoperi bucuria de a fi împreună cu El.

În sărbătoarea Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos, numită și Crăciunul, cerul se unește cu pământul. Fiul lui Dumnezeu se face om, Se pogorâre din veșnicia atemporală pentru a primi trup material ca să ne învețe și să ne arate care este rostul vieții

toți cei dragi și în același timp având convingerea că nu trebuie să fim nepăsători față de jertfa celor din prima linie: medici, asistenți, infirmieri, pentru care, jurământul profesional se împletește cu vocația. Unii dintre noi am mers înainte cu smerenie și cu încredere în Dumnezeu și în puterea Sa căreia nu îi poate sta împotrivă nici duhul necurat, cu atât mai puțin o particulă de materie ucigașă pentru om. O singură întrebare stăruie în sufletul omului credincios: „Ce își dorește Dumnezeu de la noi, oamenii, prin această încercare?”. Răspunsuri pot fi multe și fiecare în parte cred că trebuie să își găsească unul. Mântuitorul Hristos ne îndeamnă: „Rămâneți întru Mine și Eu întru voi, căci fără de Mine nu puteți face nimic” (Ioan, XV,

pământeste, atât de scurtă ca timp. Ne aduce armonia deplină, unirea dintre minte și inimă, acea stare în care simțurile și gândirea se găsesc în comuniune cu Dumnezeu, cu ceilalți oameni și în afară de păcate. Este o altfel de viațuire: departe de plăceri vinovate, de vorbe putrede, de răutate, de duhul „grăirii în deșert, al iubirii de stăpânire, al trândăviei, al grijii de multe”(Rugăciunea Sfântului Efreim Sirul). Uneori, mergerea pe drumul credinței se lovește și de cumplite încercări. Să nu uităm că pentru a-L salva pe Pruncul Sfânt, Fecioara Maria, împreună cu Dreptul Iosif, au fost nevoiți să plece în puterea nopții în țară străină, în Egipt. Cu câte lacrimi nu L-a scăldat Sfânta Fecioară pe nevinovatul Prunc?

✍️ **Pag. 2 Preot, COCONEȚU ION**

Sfintele Sărbători ale Crăciunului și Anului Nou să aducă tuturor novăcenilor lumină și pace în suflete, sănătate, belșug și fericire.

**CRĂCIUN FERICIT ȘI UN AN NOU
BINECUVÂNTAT!
LA MULȚI ANI!**

*Primarul Orașului Novaci
Dr. ing. DUMITRU LEUȘTEAN*

TIMPUL SACRU AL COLINDELOR

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

Decembrie își flutură grăbit puținele file care i-au mai rămas în calendar. Este frig, lapoviță, ninsoare, ceață iar soarele, ridicat la două staturi de om deasupra orizontului, abia dacă își mai face apariția o dată sau de două ori pe săptămână. Astronomii ne spun că ne apropiem de Solstițiul de iarnă, când soarele aparent stă pe loc. În acest an, solstițiul de iarnă este pe 21 decembrie, când vom avea cea mai scurtă zi și cea mai lungă noapte. Spectacolul acesta uriaș al naturii pare a marca însuși Sfârșitul. Dar numai aparent, pentru că soarele începe iarăși „să vină” spre noi timp de 6 luni, până la 22 iunie, când va fi Solstițiul de vară.

Pe la noi, evenimentele acestea cosmice poartă numele de Crăciun și este sărbătorită Nașterea Domnului, care a venit cu o nouă lumină și speranță pentru oameni. De aceea Crăciunul a fost mereu timpul sacru al speranței, împăcării omului cu Dumnezeu, cu natura și cu el însuși. Pentru că așa cum spunea acum aproape 2000 de ani evanghelistul – Fericiți făcătorii de pace, pentru că a lor va fi Împărăția Cerurilor!

Marele eveniment nu a rămas doar o zi scrisă cu litere roșii în calendar. Acesta a fost transpus în forme și conținuturi culturale de o mare profunzime – colindele. Dicționarele ne spun că un colind este o vestire, o urare, comunicată într-o atmosferă de sărbătoare. Realizat de regulă în versuri simple, ce conțin din abundență vocalele a, e, i, o, u, colindul începe de regulă la fereastra casei sau la ușa de la intrarea în locuință. Ca timp, acesta se face mai ales la ivirea zorilor sau la încheierea zilei. Din punct de vedere al conținutului, vestirea Nașterii Domnului este împreună cu cea de urare pentru sănătate, belșug, pentru rodirea câmpurilor și animalelor și cu speranța de întâlnire și în anii următori.

La noi, aici sub poalele Parângului, avem grandiosul spectacol al *Colindeților în Dimineața de Moș Ajun*. În aceste zile îmi amintesc mereu de vremea copilăriei când se făceau febrile pregătiri pentru dimineața *colindeților*: alegerea minuțioasă a hainelor și a încălțăminte care adesea se înnoiau cu prilejul acestui eveniment; zarva de la bucătărie pentru coptul colăceilor, în număr de vreo 300, alegerea atentă a nucilor, merelor sau perelor pe care părinții mei urmau să la pună în traistele colindătorilor etc. Toate acestea erau momente mărețe ale timpului sacru pe care îl trăiam. Sacralitatea aici semnifica și semnifică inițierea în trăirea marelui eveniment – Nașterea Pruncului Sfânt.

Cântecele de stea alcătuiesc și ele o întinsă zonă a acestui timp sacru. Ele ne spun în versuri de rară frumusețe despre apariția stelei care i-a călăuzit pe învățații timpului, Magii, spre locul unde s-a născut Iisus, despre nașterea Fiului Omului într-o iesle, într-o așezare de păstori. Informația este de o mare profunzime. Cel care va schimba soarta

lumii, nu vine încărcat de armuri, de bogății materiale, ci sub forma unui copil sărac, dintr-o familie săracă, dar foarte bogată sufletește, cu acele calități pentru care va fi urmat mai târziu de milioane și milioane de oameni.

Colindele și cântecele de stea de pe la noi arată că oamenii din spațiul Carpato-Dunăreano-Pontic au avut și au mari capacități creative, ce ni se dezvăluie cu prilejul acestui timp sacru al marilor sărbători de Crăciun și Anul Nou. Colindele și cântecele de stea ne prezintă pe de altă parte marile sensuri ale vieții, drumuri de urmat și reperele acestui drum al existenței noastre pământești. Primirea acestor învățături nu se face oricum, ci printr-o pregătire inițiativă sub forma postului, a curățeniei generale a locuinței și a acareturilor, prin spovedanie și împărtășanie. Toate marchează un nou început, o nouă etapă a vieții care devine mai bogată în urma participării la Marele Eveniment. Analizele pertinente ale colindelilor și cântecelor de stea ne arată că acestea au existat și au avut o mare dezvoltare la noi încă din perioada precreștină. Formele pe care le cunoaștem azi au totuși o venerabilă vârstă de câteva sute de ani, exprimând modul de viață de la țară, unde cerul și pământul fuzionează în acest timp sacru, încât poți să auzi acel cor divin, cum ne spune unul din superbele versuri rostite în zilele de Crăciun: *Cerul și Pământul/În cântec răsună/Îngeri și oameni/Cântă împreună...*

Un alt cântec intitulat *Trei Păstori* conține și el imagini de mare încărcătură emoțională: *Trei păstori se întâlniră/ Și așa se sfătuiră/ Haideteți fraților să mergem/ Floricele să culegem/ Și să facem o cunună/ S-o împletim cu voie bună/ Să i-o ducem lui Hristos...* Toate cele câteva sute de colinde și cântece de stea sunt de o neasemuită valoare în raport cu Timpul Crăciunului. Versurile unuia dintre ele par a fi creat în aceste zile, spunându-ne despre trăirile noastre din prezent: *Din an în an sosesc mereu/ La geam cu Moș Ajun / E ger cumplit, e drumul greu/ Da-i obicei străbun/ Azi cu strămoșii cânt în cor/ Colindul sfânt și bun/ Tot „Moș” era și-n vremea lor/ Bătrânul Moș Crăciun/ E sărbătoare și e joc/ În casa ta acum/ Dar sunt bordeie fără foc/ Și mâine-i Moș Crăciun/ Acum te las, fii sănătos/ Și vesel de Crăciun/ Dar nu uita, când ești voios/ Române, să fii bun!*

În acest an colindele de Crăciun și cântecele de stea le auzim mai ales la radio, la televizor sau în spațiul strâmt al camerei de locuit. Înfrățirea cu natura, deschiderea cerurilor sau petrecerile Crăciunului sunt umbrite de războiul împotriva virusului SARS-COV 2 pe care îl duce poporul nostru. Sperăm ca în ciuda uriașelor pericole care ne pândesc și pe care le trăim, să marcăm totuși în mod demn sentimentele noastre puternice în acest timp sacru al Crăciunului.

BUCURIA DE A FI CU DUMNEZEU

Urmare din pag. 1

Taina credinței se cere înțeleasă ca adevăr, dar și ca trăire. Ea se descoperă celor ce se împărtășesc cu Trupul și Sângele Mântuitorului Hristos în Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie. Peștera în care se naște și azi Mântuitorul Lumii este Sfântul Altar. Dumnezeiasca Liturghie este Cina cea Mare la care suntem poftiți să ne hrănim cu Însuși Dumnezeu. De multe ori se găsesc pretexte care încearcă să ne împiedice de la această unire cu Tatăl Ceresc. Există acel duh în lume care știe că credinciosul, după ce se unește cu Trupul și Sângele lui Hristos este altfel de om, mult mai înaintat în asemănarea cu Dumnezeu.

Iata-ne, așadar, chemați, în fiecare sărbătoare, să ne bucurăm, așa cum s-au bucurat Fecioara Maria, păstorii și îngerii la Nașterea Fiului lui Dumnezeu în istoria omenirii. Chemați, de asemenea, să ne împărtășim, ca o pregustare a Împărăției lui Dumnezeu, fapt despre care facem referire atunci când citim rugăciunile de după Împărtășire în care spunem: „Dă-ne nouă mai adevărat să ne împărtășim cu Tine, în ziua cea neînserată a împărăției Tale.” (Liturghier)

Cu dragoste creștinească în inimă, rugăm pe Dumnezeu Cel în Treime slăvit: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, să binecuvânteze țara și poporul nostru românesc de pretutindeni cu har, milă, sănătate, pace, răbdare, sporire în faptă și cuvânt bun.

Să avem Sărbători luminate și un An Nou 2021 mai bun!

LA MULȚI ȘI BINECUVÂNTAȚI ANI!

ION C. DUȚĂ

VESTEĂ

Ce noapte tainică și blândă
Se desfășoară sub cerul de azur!
O veste prin noapte colindă
Și face lumii înconjur.
E noaptea tăcută, sfioasă
Cum n-a mai fost alta pe lume!
Și Taina Sfântă pătrunde în casă,
Anunțând un nume. Ce NUME!
Se iscă fiori în tot natul
Și noaptea e blândă, natală.
Veniți, s-a născut Împăratul,
Iar moartea-i pustie și goală.
Păstorii și magii fac pază,
Îngerii cântă Imne de Slavă,
Steaua vestește prin rază
Că noaptea-i sfințită, suavă!
„O! Ce veste!”... „Steaua sus răsare!”...
Îngerii cântă Imne de Slavă.
El, Cel Mic!... S-a născut Cel Mai Mare,
Venit să vindece lumea bolnavă.

LUCIA SILVIA PODEANU

SEARĂ DE CRĂCIUN

Trandafiriu strălucesc
culmile în apus
Măreția luminii se

stinge-n albastru din
miazănoapte adus.
Cuprinse de gerul
Cumplit, pădurile în
somnia de iarnă
stau strajă.
Încremenit
în a frigului vrajă
stă satul cu
case-ngropate-n zăpadă.

Lumină și pace e-n case
și-i cald
Copiii stau cuminți lângă
bradul cel înalt
Mirose a colaci
proaspăt scoși din cuptor
Glas dulce de înger
se-nalță
Colinda răsună
din pridvor în pridvor
O veste pătrunde în auz
tuturor
Maria cea Sfântă un
prunc a născut
Să fie în lume un nou
început
de bine și pace,
fără de griji, făr' de
păcate, cu muncă
cinstită și cu
dreptate.

Sărbătorile Crăciunului și Anului Nou să vă aducă multă sănătate, fericire și prosperitate. Dorim ca anul 2021 să fie pentru toți novăcenii, pentru cititorii publicației „Novăceanul”, un an mai bogat în împliniri.

LA MULȚI ANI!

REDACȚIA PUBLICAȚIEI
„NOVĂCEANUL”

„PURTĂTOR DE APA VIEȚII” - prima expoziție personală a DACIANEI UNGUREANU

În perioada 4 decembrie 2020 - 10 ianuarie 2021, Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu” din Târgu Jiu

găzduiește expoziția de pictură „Purtător de apa vieții”, semnată de artista Daciana Ungureanu. Este prima expoziție

personală a îndrăgitei artiste novăcene și cuprinde o selecție de 30 de lucrări din ultimii zece ani, multe dintre acestea reprezentând păsări, artista inspirându-se din arta tradițională românească.

În mitologia noastră, pasărea din vârful pomului este aducătoare de „apa vieții”, sfătuitoarea celor plecați în căutarea elixirului. Nu întâmplător a fost ales titlul acestei expoziții, „Purtător de apa vieții”, cu atât mai mult cu cât cu toții trecem printr-o perioadă dificilă, iar mesajul expoziției redă viziunea optimistă a artistei, convinsă fiind că „totul va fi bine”.

Despre expoziție, Daciana Ungureanu spune că este modul său de a interpreta o parte din moștenirea culturală românească și de a o îmbrăca într-o formă contemporană. „Poate că nu întâmplător a apărut într-o perioadă de mari încercări, așa cum este aceasta pe care o traversăm acum, când la tot pasul vedem sau auzim despre marea

trecere. Păsările pentru mine semnifică dorința de libertate, fericirea și nevoia de a mă simți protejată. Mi-a plăcut mitul despre pasărea ca aducătoare de „apa vieții” și credința că ea leagă lumea aceasta cu lumea de dincolo”, a explicat Daciana Ungureanu.

Artista ne-a mai mărturisit că a pictat și pictează mult pe ceramică, însă în ultima perioadă, în contextul restricțiilor impuse, având și mai mult timp liber, s-a aplecat spre pânză, iar rezultatul este îmbietor și plăcut ochiului iubitorilor de artă.

„În Dicționarul de Simboluri și Credințe Tradiționale Românești al lui Romulus Antonescu, pasărea întrupează libertatea și fericirea ființei care nu suportă nicio îngrădire. Exact așa o percep pe Daciana Ungureanu și arta ei. „Purtător de apa vieții” este prima expoziție personală a Dacianei, o expoziție de pictură în care autoarea nu se rupe de tradiție, ci o continuă într-un mod natural, ca element important în devenirea sa ca artist”, a conchis Dorina Cioplea - Văduva, muzeograf la Muzeul de Artă din Târgu Jiu.

Arta sinceră și mereu încărcată de

simboluri și emoții pe care Daciana o practică, va putea fi admirată și în lunile următoare, artista mărturisindu-ne că vor urma o serie de expoziții în diferite orașe ale țării.

Pasărea este o metaforă, este un mijloc, este PURTĂTOR. Purtător de apa vieții. Vă invităm să descoperiți tainele acestei expoziții deschise spre vizitare, respectând normele impuse în această perioadă de pandemie.

Felicitări, Daciana Ungureanu!

Elevul Țorțofoi Ionuț lansează primul său colind

Tânărul Țorțofoi Belmondo Ionuț sau Oni, așa cum îl strigă cei care îl îndrăgesc, are 16 ani și este elev în clasa a X-a C, profil filologie, la Liceul Teoretic Novaci. Chipul său luminos și vocea melodioasă te cuceresc din primul moment! Și-a împlinit un vis, acela de a avea un colind al său, colind ce a fost înregistrat la începutul acestei luni și urmează să apară pe canalele media după 15 decembrie 2020.

Este originar din Crasna, una dintre cele mai frumoase comune ale Gorjului și este pasionat de ani de zile de muzică. Cântă cu vocea, dar și la nai și este bucurie pentru oricine decide să îl asculte! La Crasna, locul său natal, tradițiile strămoșești se păstrează, așa că Oni a avut de la cinea să învețe cât mai multe despre originile sale și despre obiceiurile gorjenilor. Iubește muzica și portul popular, a învățat că unul dintre cele mai prețioase lucruri în viață este familia și că este important să îți ajuți semenii, chiar dacă nu ești mereu apreciat pentru ceea ce faci.

„Locuiesc în satul Radoși din comuna Crasna, o localitate pitorească, la noi, pot spune că încă se mai păstrează tradițiile cu sfințenie. Studiez naiul de aproximativ 6 ani, iar în urmă cu 3 ani m-am înscris și la secțiunea canto popular, fiind elevul doamnei Nicoleta Lătărețu”, a spus talentatul adolescent.

Muzica l-a ajutat pe adolescent să se dezvolte pe plan

personal. A învățat multe despre sine prin muzică. „Pentru mine muzica reprezintă glasul trăirilor și sentimentelor mele. Prin muzică mă desprind de realitate și simt cum intru într-o altă lume lipsită de dificultăți, unde mă refugiez pentru a căpăta noi puteri. Muzica m-a ajutat, în primul rând, să mă descopăr ca fire, sunt o fire sensibilă, mai ales că majoritatea soliștilor de muzică populară trăiesc și transmit mai departe o vastă paletă de sentimente, de la fericirea pe care o împărtășim prin hore și sârbe, până la tristețea pe care o transmitem prin doine. Activitatea mea muzicală a evoluat într-un ritm treptat și totodată armonios. În 2018 am avut

ocazia să particip în cadrul emisiunii La Măruță, alături de Grupul de Naiști și Fluierași Jiana, coordonat de domnul Profesor Dr. Ștefan Popescu, căruia, de asemenea, îi mulțumesc. Am participat ca invitat și la Festivalurile Naționale Maria Lătărețu și Meleaguri Brâncușiene alături de grup”, a declarat solistul.

Oni este și un elev silitor, participând la numeroase olimpiade școlare și concursuri, fiind olimpic la istorie. Este unul dintre elevii cu care ne mândrim.

Nu a decis încă ce facultate va urma, dar promite că va învăța mereu bine și își va canaliza energia spre rezultate foarte bune atât pe plan școlar, cât și pe plan muzical!

„De mult timp am avut dorința de a avea propriul meu colind și într-un final s-a împlinit. Acest colind a fost creat pentru toți iubitorii tradițiilor românești și ai sărbătorilor de iarnă, sărbători care în opinia mea sunt cele mai frumoase din an. Nu a fost scris de mine, am apelat la un textier, însă pot spune că linia melodică a fost creată de mine. Încă nu m-am decis ce cariera voi urma pe viitor, însă niciodată nu voi renunța la muzică”, spune convins fiind, adolescentul.

Așteptăm cu nerăbdare să ascultăm colindul său și îi urăm la cât mai multe astfel de realizări.

31 DE ANI DE LA REVOLUȚIA DIN 1989

Prof. univ. dr. Nicolae VINȚANU

De vreo jumătate de oră privesc la o banderolă mare cu tricolorul și la un glonț de război. Banderola am purtat-o la Revoluția din 1989 iar glonțul a trecut atunci la circa 2-3 cm de tâmplă și s-a înfipt într-un perete. Aceste relicve îmi amintesc că hotarul dintre viața și moartea mea a fost foarte aproape. Rememorarea timpului parcurs de la Revoluția din 1989 îmi dă însă de fiecare dată tulburări sufletești și nu numai. Atunci s-a cerut – și au murit oameni pentru aceasta – Libertate, Democrație, Viață mai bună. Cu mare regret constat azi că s-a realizat puțin din ceea ce speram eu și milioanele de oameni să se întâmple după doborârea dictaturii ceaușiste. Trebuie să recunosc că am fost utopici, adică am sperat să se realizeze ceea ce nu se putea realiza. Hienele stăteau la pândă să ne arunce din lac în puț.

Unora li se pare dură aprecierea, dar mulți știu că lucrurile stau chiar mai prost. Nu pot să gândesc altfel, devreme ce în Plăiețul despre care tot scriu, acum aproape totul a ajuns paragină: grădini, locuințe, livezi etc., iar hoții zburdă nestingheriți. Dacă s-a ajuns ca mie, și multor altora, să-mi fie spartă casa de mai multe ori, să mi se fure scândurile sau sârma din gard, puietii de vie sau de arbuștii fructiferi din curte și grădină, tabla de pe grajd, se înțelege că nu pot aprecia altfel evoluția noastră.

În esență, programul politic al tuturor forțelor din România a fost, în 1989: libertate, economie liberă de piață, pluralism politic, democrație, alegeri libere, respectarea întru-totul a drepturilor și libertăților omului. Azi îmi dau seama că aceste idei politice pot fi foarte ușor golite de conținut. De pildă, unii înțeleg libertatea în sensul că fiecare face ce vrea și nu ceea ce este necesar să facă dacă vrea să trăiască în societate. Întotdeauna în grupurile umane, fie ele mari sau mici, au existat niște reguli pe care dacă le încalci, trebuie să îți asumi responsabilitatea.

Poate cel mai controversat concept politic afirmat de forțele politice din 1989 este economia liberă de piață. Ambiguitatea vine de la faptul că dintotdeauna în istoria omenirii, de când a existat diviziunea muncii, a fost necesară economia de piață. În termeni simpli putem spune că într-o astfel de economie pot să schimb o parte din produsele rezultate din munca mea cu ale altora, fără vreo intervenție din afară. Desigur, aici sunt mult mai complicate lucrurile, dar, în esență, economia liberă de piață aceasta înseamnă. În realitate, sub această lozincă au fost distruse industria, agricultura și multe din cele ce alcătuiesc sectorul terțiar, adică serviciile. Aproape totul s-a vândut mai pe nimic străinilor, celor care profitând de funcții publice, de pile, cum se zice, iar ceea ce a mai rămas a fost furat prin jocul dirijat riguros din

afară. Așa că ne-am trezit după 31 de ani, cei mai mulți dintre noi aproape fără nimic, în ipostaza de proletari.

Desigur, câțiva mai descurcăreți și dintre aceștia mulți fără scrupule, s-au îmbogățit profitând de dorința noastră de a ne îmbunătăți nivelul de civilizație. Unii au devenit samsari în urma prăbușirii structurii comerțului din vechiul regim, cumpărând produse de primă necesitate și vânzându-le consumatorilor cu prețuri mai mari, chiar exorbitante, fără a depune cine știe ce muncă în acest sens. Producătorii autohtoni odată puși la pământ au creat spațiu liber multinaționalelor sau supermarketurilor care ne-au lovit și mai crunt. Așa se face că dacă mergi azi în orice supermarket străin care desface marfă la noi, observi că produsele românești sunt o raritate. Lozincă este aceeași ca peste tot în țările cotochite de capitalul străin: produsele autohtone sunt de slabă calitate și insuficiente. În materie de forță de muncă, aceste schimbări au dus la exodul uriaș spre vest a peste jumătate din forța de muncă a României. Însă aici cei mai mulți duc o viață de sclavi, fiind cazați în ghetouri din care nu poți ieși decât cu prețul aruncării în stradă.

Cerința pe care am auzit-o cel mai des în Decembrie 1989 a fost cea privind democrația. Acest concept politic este și el unul controversat. Etimologic înseamnă că poporul conduce – demos = popor; crates = a conduce. În fapt, poporul ca atare nu poate niciodată conduce, ci numai prin reprezentanți, prin aleși. De aceea, în esența ei, democrația se construiește pe alegeri libere. Întrebarea care survine este însă – Alegeri libere față de ce și de cine? Răspunsul ar fi – față de cei care te-ar obliga să votezi pe cutare partid sau persoană. Lucrurile se încurcă aici și pentru că cei care vor să îi votăm spre a ne reprezenta, ne promit marea cu sarea și astfel putem fi mereu păcăliți, cum au pățit-o cei mai mulți dintre noi. Aceasta pentru că a face promisiuni este foarte ușor dar a le realiza este foarte greu iar uneori imposibil. Așa că noi am rămas mai mereu cu buza umflată iar cei aleși, cu un înalt trai calitativ și cu pungile doldora.

O mare problemă a democrației și implicit a alegerilor este că ambele presupun un nivel ridicat de informare, de cultură, de spirit civic. Adică este necesară o educație a omului în acest sens care să facă posibil un climat sănătos al democrației. Altfel vorbești frumos despre democrație, încerci să spui altora cât de democrat ești, dar în fapt nu accepți alte păreri, decizi de unul singur și te crezi cel mai în măsură să faci anumite lucruri pentru oameni, chiar împotriva dorințelor acestora. În istorie, așa s-a transformat democrația în dictatură. Or, conceptul democrației

Gânduri la sfârșit de an

Constantin DĂRVĂREANU

2020. Un an dificil, un an în care am trăit vremuri grele. Un an comparabil cu anii de război. Boală, spitale neîncăpătoare, medicamente prescrise la nimereală, măsuri restrictive, de tot felul, oameni trimiși acasă în șomaj temporar ori definitiv, învățământ distrus aproape complet, unități închise, economia în stare de agonie. Un tablou urât pictat de un virus ucigaș, neluat în seamă de multă lume, ceea ce a dus la o pandemie sufocantă care a atins cote maxime în toamna acestui an, an care cu greu va putea fi uitat. A fost un an pe care, dacă am avea tăria, ar trebui să-l uităm definitiv. Un an care a distrus vieți, un an care a distrus economia, un an care ne-a învrăjbit poate mai tare ca niciodată. În acest an, în toată lumea, dușmanul comun a fost virusul sub denumirea de Covid.

Din păcate, poporul român nu a făcut excepție. Ne-am luptat din răsuputeri cu acest dușman, de multe ori dovedindu-ne incapabili să-l învingem. Au avut de suferit mii și mii de oameni.

În lupta cu acest dușman deosebit de periculos trebuie apreciată dârzenia cu care s-au avântat în această luptă cadrele medico-sanitare, multe dintre ele sacrificându-și chiar viața pe câmpul pandemiei. La fel trebuie remarcată strădania unor politicieni de a ne determina să înțelegem gravitatea situației, în contradicție cu alții care au avut un unic scop – puterea. Indiferent cu ce preț. Ca și media aservită intereselor politicianiste. Pentru unii conținea puterea, ciolanul. Pentru ei, poporul este o unealtă pe care o folosesc fără nici un fel de scrupule pentru atingerea scopurilor. Este politica postdecembristă a multora care nu se pot de-

barasa de bolșevism, deși au trecut 31 de ani de la căderea comunismului. Știu, foarte multă lume a suportat cu greu măsurile restrictive luate de guvern. Dar, dacă vrem să ne protejăm sănătatea, trebuie să respectăm toate recomandările.

Suntem la finalul acestui an care ne-a provocat multe neazuri. Ne dorim ca anul care vine să ne schimbe viața, să scăpăm de această boală care bântuie lumea. Ne dorim să fim sănătoși, să revenim la viața normală dinaintea pandemiei. Ne dorim mai multă unitate în țară, cu politicieni care să lupte pentru binele Țării și nu pentru binele lor. Ne dorim o Românie care să avanseze în rândul țărilor civilizate ale lumii.

Noi, novăcenii, ne dorim ca orașul nostru să devină tot mai frumos și bine gospodărit. Avem încredere că proiectele accesate de Primăria orașului vor duce la schimbarea totală a înfățișării localității, că „gura de rai” la care visez mereu va căpăta noi dimensiuni. Novaciul poate avea un viitor frumos. Situația sa pe Transalpina ne poate duce în rândul localităților turistice de renume din România. Avem un potențial turistic imens care trebuie mai bine valorificat.

Noul an care ne bate la ușă sperăm să ne aducă mai multă înțelepciune, unitate, spirit întreprinzător și în primul rând – sănătate. Și să nu uităm: să învățăm să trăim frumos, să dovedim respect, valoare, educație, cinste, fiindcă modul în care ne comportăm se reflectă în viața de zi cu zi. Abia atunci vom dovedi frumusețea vieții și că suntem capabili să aducem bucurie în sufletul oamenilor.

spune altceva: gândim toți la rezolvarea unor probleme, ne ciorovăim între noi, dar respectăm toate soluțiile celorlalți și găsim o cale de mijloc. Fără aceasta societatea este într-un război intern care oricând poate lua dimensiuni nebănuite, pentru că apar asupriți și asupritori, stăpâni și slugi. De aceea în societățile moderne s-a tins mereu spre consens, spre înțelegerea și respectarea valorilor diferitelor grupuri politice, inclusiv a celor aflate în opoziție. Fără astfel de elemente nu poate fi vorba de liniște, de dezvoltare durabilă, de prosperitate pentru toți.

Din acest punct de vedere, cei 31 de ani care au trecut de la Revoluția din 1989 au arătat că unele forțe politice au vorbit de democrație, dar în fapt urmăreau eliminarea adversarilor prin toate mijloacele. Gurile rele spun că în această perioadă au fost și furturi de voturi dovedite cu documente, dar nu s-a întâmplat nimic. De aceea, așa cum au arătat și ultimele alegeri, românii nu prea

s-au grăbit să vină la vot. Mai mult, pentru anumite personalități politice, Constituția pare să fi devenit o simplă bucată de hârtie.

Atât cele de mai sus, cât și altele, despre care am scris cu alte prilejuri, mă fac să spun că dacă azi ar fi să îmi pun din nou viața drept gaj pentru schimbarea stărilor din România, nu aș mai face-o. Distanțele sunt prea mari între ceea ce s-a crezut că va fi și ceea ce s-a produs în acest timp și întrec orice așteptare. Nu cred că sunt singurul, ci ca mine sunt milioane de oameni.

Așteptând Crăciunul Sfânt, totuși nu ne pierdem speranța în mai bine. Acest bine să fie însă pentru toți românii, nu doar pentru cei care ne-au vândut și ne-au batjocorit. Pentru aceștia sigur va veni cândva judecata istoriei, dacă nu chiar a oamenilor corecți care au fost umiliți și obidiți. Să nu uităm ce zice o veche înțelepciune românească – Nu aduce anul, ce aduce ceasul!

GREȘELILE SE PLĂTESC ȘI NU DOAR ELE...

Insistența cu care Președintele României s-a luptat, mai mult de unul singur, a avut efect invers, în condițiile în care PNL-ul s-a bazat prea mult pe sprijinul Președintelui.

PSD-ul a avut, ca de obicei, un lot stabil de votanți, fidel, care oricum ar sta lucrurile, ei votează cu partidul pe care-l simpatizează.

Ieșirea din „decor” a Pro România – ALDE, rămâne cea mai interesantă mutare a mișcării politice românești a anului 2020 pentru cuplul plin de aroganță și avid de putere.

Apariția pe scena politică a unui partid despre care până mai ieri nu se știa mare lucru este prețul plătit de băjbăielile politice ale partidelor mari.

PSD-ul a făcut niște mișcări surprinzătoare: s-a delimitat de epoca Dragnea excluzând de pe listele de candidați persoanele cu probleme, cooptând în schimb persoane cu trecere la public, trecerea în liste a câtorva persoane cu nume în special din domeniul medico-sanitar care se străduiau să convingă electoratul că măsurile restrictive luate de guvern nu sunt corecte, fapt ce se pare că a avut efect în rândul populației.

PNL-ul a făcut o campanie prea liniștită, bazându-se prea mult pe sprijinul Președintelui care a făcut tot ce a putut, dar foarte greu de unul singur. În general, partidele de dreapta nu au reușit să mobilizeze și să convingă electoratul în care își puneau mari speranțe.

Ne așteaptă o perioadă grea. Este dificil să satisfaci timp de 4 ani pretențiile tuturor celor care sunt într-o alianță și probabil vor intra la guvernare, oricând putând apare disensiuni.

Și mai este ceva: șase milioane de votanți au ajuns să hotărască soarta celor peste 18 milioane de români

cu drept de vot, adică soarta României. Ne merităm soarta.

Tineretul să nu se mai vaite atâta că nu găsește locuri de muncă în țară, fiindcă la aceste alegeri a stat liniștit acasă. Apoi pe mulți dintre cei plecați afară nu-i mai interesează soarta României de vreme ce din cele 5-6 milioane de români plecați din țară, au fost prezenți la urnele de vot ceva mai mult de 250.000. Pe acolo și-au găsit loc de viață, unii chiar stabilindu-se definitiv pe unde au reușit, pe unde și-au găsit rostul. Din păcate, numărul mare al românilor împrăștiați pe Mapamond ne arată că ne confruntăm cu fenomene foarte grave: depopularea României, îmbătrânirea populației țării, cu efecte și asupra procesului democratic și a pluralismului politic.

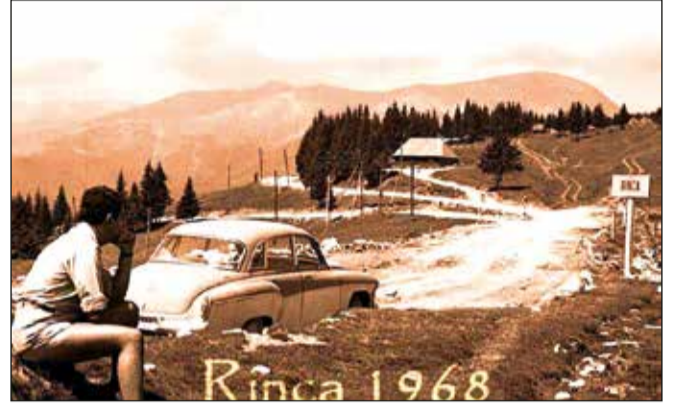
Cu siguranță, prezența mică la vot a fost una dintre marile cauze ale rezultatului sub așteptări obținut de PNL care în lupta cu pandemia a trebuit să ia măsuri restrictive. Am în vedere închiderea piețelor, restricții la lăcașurile de cult cu efect mare în rândul populației.

De altfel, nici PSD-ul nu a obținut rezultatele scontate. Absenteismul înseamnă și neîncrederea oamenilor în clasa politică românească, dezgustul față de politică și politicieni, mulți dintre ei interesați doar de propulsarea în fotoliile parlamentare, fapt care a dus la scăderea dramatică a interesului pentru vot.

Totuși, absenteismul nu poate fi motivat în niciun fel. Nu poți să nu te duci la vot spunând că nu ai pe cine vota, că toți sunt la fel. În 31 de ani de la Evenimentele din Decembrie 1989 atâta am învățat? Să nu ne pese de țara în care trăim? Este timpul, ca măcar de acum încolo să dovedim mai multă înțelepciune, echilibru, gândire constructivă spre binele Țării.

Și încă ceva: noi, novăcenii, ar trebui să regretăm

demisia Primului-Ministru Ludovic Orban din fruntea Guvernului, cel căruia îi datorăm modernizarea Transalpinei. Altfel, ar fi și acum ca în poza de mai jos. Din păcate, nu am văzut prea multe mesaje de recunoștință pe paginile de socializare din partea novăcenilor.

Să sperăm că lucrările pe Transalpina vor fi finalizate, că imensul potențial turistic al acestor locuri va convinge viitorul guvern că această cale de legătură între Oltenia și Transilvania merită atenția cuvenită.

Totodată, sperăm în schimbarea în bine a lucrurilor din această țară, în schimbarea atitudinii politice și cetățenești care să ducă la o mai bună funcționare a instituțiilor statului, asigurarea unor servicii de calitate în toate domeniile vieții, promovarea competenței, a valorilor și nu a cumetriilor, creșterea calității vieții tuturor cetățenilor și nu doar a celor favorizați de unele legi promovate de cei în mâna cărora a stat puterea.

Constantin DĂRVĂREANU

GRIGORE PREOTEASA

În numărul trecut al publicației „Novăceanul” am scris despre împlinirea a 60 de ani de la inaugurarea Casei de Cultură Novaci, căreia i s-a atribuit denumirea „Grigore Preoteasa”, denumire eliminată odată cu căderea comunismului, iar monumentul din fața instituției, sub presiunile câtorva novăceni, dat jos. Poate fi și o explicație în această direcție: după eliberarea din chingile comunismului, oamenii s-au răzbunat pe simbolurile vremurilor de tristă amintire.

Motivele pentru care i s-a acordat această denumire au fost prezentate în numărul trecut, numai că acolo s-a strecurat o greșală, în sensul că Grigore Preoteasa a murit odată cu prăbușirea avionului cu care se deplasa la Moscova la festivitățile care sărbătoreau împlinirea a 40 de ani de la Revoluția din Octombrie și nu la înapoierea de la acele festivități. Mulțumim D-lui General (r) dr. Ion Staicu, un mare admirator al publicației noastre pentru precizările și completările referitoare la cel care a fost Grigore Preoteasa.

Constantin DĂRVĂREANU

Grigore Preoteasa

În ajunul festivităților care celebrau împlinirea a 40 de ani de la Revoluția din Octombrie, pe aeroportul Vnukovo din Moscova avea loc un accident în care își pierdea viața unul dintre cei mai promițători lideri ai PMR, Grigore Preoteasa. Moartea sa nu a umbrit sărbătoarea, dar istoria ar fi putut fi alta dacă în locul lui Preoteasa ar fi fost Nicolae Ceaușescu.

Sărbătorirea a patru decenii de la „Octombrie roșu” urma să se desfășoare cu mare fast la Moscova, în prezența reprezentanților comunismului din lumea întreagă, în data de 7 noiembrie 1957. Delegația românească ar fi trebuit să fie condusă de Gheorghiu-Dej, însă, în ultimul moment, acesta a anunțat că nu poate pleca din motive medicale.

Din delegația pusă sub șefia lui Chivu Stoica făceau parte Nicolae Ceaușescu, Grigore Preoteasa, Alexandru Moghioroș, Leonte Răutu și Ștefan Voitec, restul de până la zece persoane fiind „personal tehnic”. Grigore Preoteasa a fost cel anunțat în ultima clipă că trebuie să meargă la Moscova. În mod normal trebuia să meargă fie el, fie Ceaușescu. Până la urmă, au mers amândoi. După tipicul vremii, avionul era sovietic, după cum era sovietic și personalul care îl deservea; oameni detașați în interes de serviciu la București.

(13 noiembrie 1957. „Scinteia” anunța, pe prima pagină, sosirea trenului mortuar. Presa de la București nu a scris nimic cu privire la accident până în data de 6

noiembrie, deși accidentul a avut loc pe 4. Zilele dedicate ceremoniilor de la Moscova nu puteau fi umbrite de moartea Ministrului de Externe. Informațiile despre moartea acestuia apar pe prima pagină abia începând cu 12 noiembrie.)

După o escală la Kiev, în condiții meteorologice dificile, avionul s-a prăbușit în împrejurimile pistei de aterizare, pe aeroportul Vnukovo (Moscova). Accidentul a avut loc la orele 17.58. Concluziile comisiei care a investigat accidentul au fost următoarele: „Cauza nemijlocită a avarierii este greșeala comandantului avionului, Sleakov, care a executat bine zborul de direcție, dar după ce a văzut (după raportul lui) luminile pistei, probabil, și-a concentrat toată atenția la observarea pistei de aterizare și, în ciuda comenzii date de la pământ, de a nu coborî mai jos, a continuat escala și a admis pierderea timpurie a înălțimii”. De fapt, s-a stabilit că avionul a coborât mai devreme și s-a agățat de vârfurile copacilor din pădure, la o înălțime de 10-15 m, pe un parcurs de 120 m, iar în urma acestui fapt a căzut în pădure, făcând o înclinare spre stânga și a luat foc.

„Asta nu era în program”

Toți membrii echipajului au decedat, iar dintre călători doar Grigore Preoteasa. Ceilalți au suportat răni ușoare. Rămășițele arse ale lui Grigore Preoteasa au fost depuse, pentru o zi, în sicriu sigilat, la Casa Sindicatelor

din Moscova, flancat de gărzi de onoare alcătuite din lideri comuniști din lumea întreagă. Sicriul a fost transportat apoi la București cu trenul. Mortului i s-au făcut funeralii naționale după care a fost înhumat la Cimitirul Militar Ghencea. Deloc lipsit de interes este traseul rămășițelor pământești ale defunctului lider. Din cimitirul unde fuseseră îngropate ele au fost mutate în 1963 în „Panteonul Eroilor”, după 1990 fiind exhumate iarăși și încredințate familiei.

Potrivit mărturiilor celorlalți membri ai delegației, Preoteasa era singurul pasager în picioare la momentul accidentului și se bucura că piloții nu le-au cerut să poarte centura de siguranță. Când s-a pierdut controlul avionului, acesta ar fi spus: „Asta nu era în program”.

Portret de lider comunist

Grigore Preoteasa s-a născut în 1915, la București. Pentru propaganda în favoarea greviștilor din 1933 a fost arestat și condamnat la doi ani de închisoare. La Jilava, Doftana și Văcărești a intrat în contact cu capi ai mișcării comuniste. Ca militant și ziarist „de stânga”, după ascensiunea dreptei, a fost internat în lagărele Ciuc, Caracal, Târgu-Jiu (1940-1944). După 23 august 1944 a fost, printre altele, redactorul-șef al ziarului „România liberă”, director al Agerpres, Ministru de Externe (1955-1957).

General (r) dr. Ion STAIU

ȘCOALA DIN NOVACI

În urmă cu aproape un veac, în Novaci a început construcția unui nou local de școală primară pe terenul donat de Banca Populară „Gilortul”. Noua clădire a fost inaugurată în anul 1933 și a purtat numele de Școala „Alexandru Ioan Cuza” din Novaci. Ceremonia din 12 septembrie 1926, de începere a construcției, a fost descrisă în paginile ziarului „Gorjanul”, anul III, nr. 33-34 din 8-15 septembrie 1926, pag. 6. Deși articolul nu a fost semnat, cred că pseudonimul „Asis” este al lui Jean Bărbulescu, proprietarul ziarului și care implicit a participat la această serbare. Iată articolul:

„Un nou lăcaș de lumină la Novaci

Duminica trecută, a avut loc la Novaci, cu o deosebită solemnitate, punerea pietrei fundamentale a noului local de școală cu 7 clase, ridicat de novăceni pe terenul donat de banca populară „Gilortul”. Solemnitatea s-a desfășurat în prezența unui numeros public din Novaci și satele vecine, de față fiind și d-nii Tomovici-Plopșor, prefectul județului, Emil Haiducescu, subprefect, ing. Iorgulescu șeful serviciului tehnic, I. Ciotor, deputat, I. Cioată, revizor școlar, Octav Lacăr, pretor, șefii tuturor instituțiilor publice din Novaci etc. La ora 4 după amiază s-a început slujba religioasă, care s-a oficiat de către preoții Sevastian Părvulescu – Cernădia, Săftoiu – Pociovaliștea, Stângă – Novaci, Miron Popescu – Baia de Fier și V. Popescu – Ciocadia. După terminare, părintele Sevastian Părvulescu, în numele bisericii, binecuvintează munca novăcenilor și arată indisolubila legătură dintre biserică și școală, amintind cum primele începuturi ale școlii se datoresc bisericii, în tindele cărora s-a început a se învăța.

Dl. C. Lianu, subrevizor școlar, aduce mulțumiri, în numele școlii, conducerii băncii populare „Gilortul”, care nu numai că a donat absolut gratuit terenul, dar a

făgăduiut un însemnat sprijin pentru terminarea operei începute. Domnia sa trece în revistă opera de ridicare a țărânimii începută acum 20 și mai bine de ani de mult regretatul D. Brezulescu și continuată de actualii conducători ai băncii „Gilortul”, în frunte cu dl. Ion Dem Petrescu. Arată cum a luat ființă prima școală din Novaci în anul 1858, a doua în 1897 și stăruie asupra modului cum au înțeles a conlucra în această parte a Gorjului, cele două instituții: școala și biserica. Dl. Lianu termină solicitând d-lui prefect sprijinul moral și material, pentru a vedea cât mai de grabă terminat noul local de școală.

Dl. N. Tomovici-Plopșor, prefectul județului, luând cuvântul, mărturisește că de câte ori vine în Novaci, este pătruns de un simțământ de înaltă mulțumire sufletească și de admirațiune pentru ceea ce s-a realizat în acest colțișor al Gorjului nostru. Amintește cu venerațiune de numele lui Brezulescu, acela care și-a consacrat zilele pentru ridicarea țărânimii din Gorj și în special a aceleia din plaiul Novacilor și aduce laude d-lui Ioniță Petrescu, care a înțeles să continue opera înaintașului său, căruia nu-i poate contesta meritele, cu toată nepotrivirea de idei politice dintre dânsii. Prefectul județului, arată starea precară a finanțelor județului nostru, județ sărac, totuși

făgăduiește cel mai larg sprijin pentru noul lăcaș de lumină. Înainte de a termina, domnia sa mulțumește băncii populare „Gilortul” pentru însemnata donație făcută școlii.

Dl. Ion Dem Petrescu, avocat și director al băncii populare „Gilortul”, în calitate de reprezentant al comitetului școlar de construcție, cu datorii de gazdă, mulțumește d-lui prefect și însoțitorilor săi pentru cinstea ce au făcut Novacilor, participând la această solemnitate. Fostul senator de Gorj, arată importanța actului săvârșit și nevoile ce au determinat construirea acestui nou lăcaș de lumină. Arată de asemenea că banca ce conduce, nu din orgoliu, ci dintr-o imperioasă necesitate, a înțeles să sprijine toate instituțiile care conlucra la ridicarea păturii țărănești. Terminându-se cuvântările, mulțimea s-a îndreptat către zăvoiuul băncii, lângă apa Gilortului, unde a avut loc serbarea. D-nii I. Taban, înv. Aurel Ionescu, Simescu, Botuș și d-rele Ștefănescu, Țarfulea, Dinescu, etc. au jucat foarte bine comedia „Doctorul fără voie”, iar elevii și elevele școlii primare, sub conducerea d-lui învățător Giugiulan, au executat admirabil câteva dansuri naționale. Serbarea a luat sfârșit la orele 8 seara.

Asis.”

Cristian GRECOIU

Constantin DĂRVĂREANU

Din trecutul acestor locuri

PRETURA PLASEI NOVACI

Vechea organizare teritorială a României ne prezintă ca formă PLASA, la noi funcționând PLASA NOVACI înființată în secolul al XVIII-lea, sub denumirile: subocârmuirea, subadministrația și subpretura Plaiului Novaci, în anii 1831 – 1892.

Plasa reprezintă subdiviziunea unui județ în vechea împărțire administrativă a țării. Cuvântul PLAI reprezintă subîmpărțirea administrativă a județelor și ținuturilor, în special a celor de munte, în evul mediu, în Țara Românească, ținuturi acoperite în general cu pășuni.

În perioada 1892 – 1925, Plasa Novaci s-a numit Administrație de plasă, iar din 1925, Pretura Plasei Novaci până în 1949 când a fost transformată în Comitet Provizoriu.

Din 1950, activitatea sa a fost preluată de Comitetul Provizoriu al Raionului Gilort care-și avea sediul la Novaci.

Numărul comunelor arondate a variat între 12 și 21, în funcție de organizările administrativ – teritoriale. Acestea au fost: Aninișu, Alimpești, Baia de Fier, Bălcești, Bengești, Bumbești Pițic, Căineni, Cărpiniș, Cernădia, Ciocadia, Cărligei, Crasna, Drăgoești, Glodeni, Gruiu, Mușetești, Negoești, Novaci, Ohaba, Pociovaliștea, Poenari, Polovragi, Radoși, Săcelu, Sârbești, Surupați, Tetila, Turbați, Zorlești.

RAIONUL NOVACI

La 19 septembrie 1952, în baza Decretului nr. 331 din 19 septembrie, a fost înființat Raionul Novaci, în componența sa intrând 12 comune: Alimpești, Baia de Fier, Bengești, Bumbești-Pițic, Cărpiniș, Ciocadia, Drăgoești, Novaci, Pociovaliștea, Polovragi, Săcelu și Sârbești.

Din anul 1956, în baza Decretului nr. 12/17 ianuarie 1956, Raionul Novaci a mai primit în componența sa încă

4 comune, respectiv: Mușetești, de la Raionul Târgu-Jiu, Roșia de Amaradia și Zorlești de la Raionul Gilort și Cernădia, reînființată.

Raionul Novaci se învecina: la Răsărit cu Raionul Horezu, regiunea Pitești, la Apus cu Raionul Târgu-Jiu, la Miazănoapte cu Raionul Sebeș, Regiunea Hunedoara, iar la Miazăzi cu Raionul Gilort.

Prin Legea nr. 9/1960, Raionul Novaci a fost desființat, majoritatea comunelor trecând de Raionul Gilort, restul de Raionul Târgu-Jiu.

PROPUNERI DE SCHIMBARE A DENUMIRII SATELOR NOVACI-STREINI ȘI NOVACI-ROMÂNI

Sfatul Popular al Comunei Novaci, Raionul Novaci, propunea în anul 1953 schimbarea denumirii Satului Novaci-Streini, care număra pe atunci 1.057 locuitori. Satul Novaci-Streini urma să-și schimbe denumirea în Satul Miorița sau Ciobănașul, de preferință, Miorița.

Motivul propus pentru schimbarea denumirii: înlăturarea cuvântului „streini” și distingerea față de Satul Novaci, având ca ocupație creșterea vitelor.

La fel, se propunea schimbarea denumirii Satului Novaci-Români (1.038) locuitori) în „Novaci” sau „Novăceni”.

CETATE STĂPÂNITĂ CÂNDVA DE TĂTARI?

Bătrânii povesteau că pe malul stâng al Gilortului, într-o poziție dominantă ar fi existat o cetate stăpânită

câtăva vreme de tătari, de unde și numele de „Tătaru” pe care-l poartă unii locuitori. Tot pe malul stâng al Gilortului, în dreptul satului Bălani, ar fi fost casa boierului Negreanu care a deținut mai multe moșii pe care le-a vândut fie el, fie urmașii lui, locuitorilor din Ghebani, Bălani, Hirișești și Pociovaliștea.

FANE BOȘCA

În Novaci a trăit marele capitalist de origine greacă Fane Boșca, cel care făcea o „cruntă exploatare asupra țăranilor săraci”, ceea ce a dus ca în 1907, răscoala să aibă răsunset și la Novaci.

Grupuri răzlețe de țărani s-au ridicat împotriva acestui vârf al burghezimii.

BERCEȘTI

Satul Bercești este cunoscut de pe la 1569. Numele ar proveni de la numele unui scriitor Bercea care a locuit în acest sat și care era DIAK la Curtea Domnească.

Ocupația de bază a sătenilor : agricultura și fabricarea varului.

RÂNCA ÎN ANUL 1967

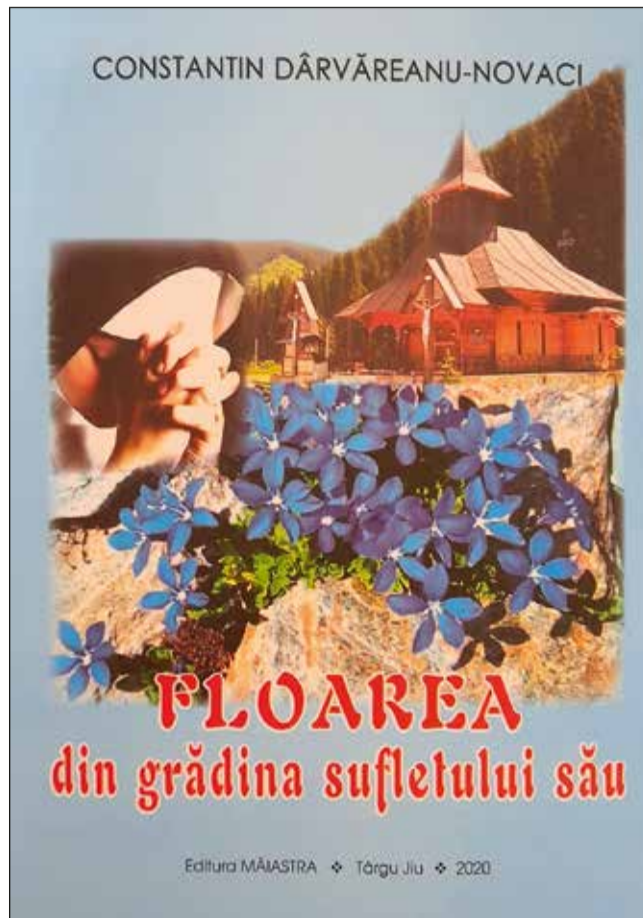
În anul 1967, la Rânca existau: 4 cabane cu 109 locuri, cantină cu 80 de locuri, bufet cu terasă cu 50 de locuri, un club cu suprafața de 100 mp. De asemenea, Stațiunea Rânca dispunea în 1967 de un cinematograf cu 60 de locuri (în fosta Cabană „Ciuperca”) și o stație de amplificare cu 30 difuzoare.

O CARTE DOCUMENT

De ceva timp a apărut la editura Măiastra din Târgu Jiu cartea dlui Constantin Dârvăreanu, intitulată *Floarea din grădina sufletului său*. Cartea, scrisă cu un real talent, înfățișează destinul unei tinere absolvente de liceu care contrar așteptărilor a ales viața monahală.

Povestea destinului Gențianei Maria, devenită Maica Gențiana este una demnă de marile teme ale timpului nostru. În linii mari cartea ne spune că o tânără elevă de liceu cunoaște prima iubire dar și prima lovitură a ipocriziei, a minciunii specifică comportamentului unor tineri. Cum se întâmplă adesea, în adolescență lumea este văzută mai ales sub aspectul ei strălucitor, al bunătății umane și mai rar al minciunii, al promisiunii fără acoperire sau al „zborului din floare în floare”. Eroina povestirii, îndrăgostită de un coleg de liceu, crede cu toată ființa că băiatul este alesul inimii sale și că amândoi se vor avânta în valurile vieții și vor străbate împreună drumul mai lung sau mai scurt, fiind unul pentru celălalt un sprijin de nădejde. Cel care crezuse tânăra că va fi alesul inimii, nu era decât un vânător de fuste, ceea ce a trezit în Gențiana Maria o enormă dezamăgire. Atunci întregul sens al vieții a apărut ca fiind lipsit de conținut și fata a ales după terminarea liceului, contrar așteptărilor părinților, să meargă la o mănăstire din creierul munților.

În spiritul tradiției noastre străvechi, liniștea sufletească se regăsește prin retragerea din lume. Or, mănăstirea oferea tocmai un astfel de prilej. Așa că eroina s-a devotat cu totul acestui nou destin pentru a i se închide și vindeca rănilor pricinuite. La mănăstire însă trebuie să faci ani de ucenicie, de încercare, pentru a te convinge pe tine și pe slujitorii Domnului de lângă tine că meriți cinstea de a fi mai aproape de Dumnezeu.

Viața tinerei fete la mănăstire a fost ușurată de faptul că pe lângă îndatoririle precise pe care le avea în lăcașul de cult, trebuia să îngrijească florile și arbuștii din curtea mănăstirii. Așa a ajuns Gențiana Maria o floare între flori, apreciată mult de obștea mănăstirii și de către vizitatori.

Cartea descrie cu mijloacele artei zbuciumul prin

Prof. univ. dr. Nicolae VINȚANU

care au trecut părinții fetei, amândoi intelectuali. Fiind singurul lor copil cu performanțe înalte de învățare și școală, aceștia își pusese mari speranțe că fiica lor va deveni un om de știință sau un inginer renumit. Destinul Gențianei Maria a fost însă altul. A urmat îndemnul de a se întâlni cu Dumnezeu mult mai mult, mult mai aproape, așa că l-a slujit cu credință, pioșenie și răbdare. Eroina a constatat în anii petrecuți la mănăstire că aici nu doar te apropii mai mult de Dumnezeu, ci de natură și de oameni. Învățătura Sfintei Scripturi i-a adus liniștea atât de mult dorită și credea că așa va fi până la sfârșitul vieții.

Destinul Gențianei Maria însă nu a fost să fie așa. Printr-o simplă întâmplare, descoperă că un tânăr inginer, coleg de serviciu cu tatăl ei, e îndrăgostit nebunește de ea. Urmează zile, săptămâni și luni de zbucium, de căutări în scrierile sfinte despre ce să facă, pe ce drum să apuce. Atât duhovnicul călugăriței, un preot bătrân, cât și maica stareță a mănăstirii i-au spus că Dumnezeu a rânduit ca femeia să fie împreună cu bărbatul său pe pământ și dacă duce o viață de mirean, aceasta nu e mai prejos decât a unui monah.

Povestirea are un sfârșit fericit, după cum se spune. Inginerul și călugărița se căsătoresc, au un copil; ea termină facultatea de horticultură în timp ce lucrează și la o grădină botanică. Privind retrospectiv, eroina încearcă să înțeleagă tâlcul adânc al tuturor întâmplărilor prin care a trecut. Această înțelegere pare a se formula astfel: cărările destinului te pot apropia de Dumnezeu pentru a-ți găsi menirea pe pământ. Pentru aceasta trebuie să fii mereu călăuzit de cinste, sinceritate, bunătate, curaj și înțelepciune.

*Ansamblul
"Nedeia" -
Din programul
de Revelion 1983
TVR 1*

ION FLOREA

TOAMNA VINE, TOAMNA TRECE

Printre umbre și tăceri
Nu sunt doine, ci păreri.
Curge-n iezere lumina
Se sortează-n brazi rășina.
Cerule pierde și nu prea
Că nu are nici-o stea.
Codrul scrie-n cartea sa
Din povestea mea și-a ta.
Aș privi și nu am ce,
Vântul suieră ironic
Nici din A și nici din B
Nu mai pot surăde tonic.
Toamna vine, toamna trece,
Între ea și între alta
Râsul tău va fi mai rece,
Dar va fi mai dulce șoapta.

FULGII CAD

Iarna suduie pe uliți
Geru-nfige-n geamuri suliți,
Intersecții de zăpezi
Timpul trece și nu-l crezi.
Bumbi de stele, stropi de soare
Vagi tăceri, involuntare.
Ore lungi, melancolie,
Cerule n-are simetrie.
Brazii șoldului alpin
Sunt în criză de senin,
Peste stâni, perpendicular,
Fulgii cad mai des, mai rar.

CEASUL

De ani și ani rotește
Pe cadran aceleași limbi.
Timpul zboară, se topește
Și nimic nu poți să schimbi.

Îl împarte în minute,
Îl disecă fir cu fir,
Viii merg către virtute
Morții merg spre cimitir.
Dar zadarnic, el sfidează
Timpul liber, timpul mut,
Căci și inima-i vitează

ÎNTR-O SEARĂ

Într-o seară au căzut
Toate stelele mărunte
Într-un iezere melancolic
De pe șoldul meu de munte.
Am cercat să le adun
Cu privirea și cu mâna
Dar din miile de stele
Am rămas numai cu una.
Și aceea m-a făcut
Ca să uit în cupă vinul
Și să beau în alte cârciumi
Tot amurgul și seninul.

DE EMOȚII ȘI DE VÂNT

De emoții și de vânt
Merii uită de pământ
Nu mai știu nici eu ce vreau,
Nu mai pot nici eu să dau.
Mă întorc la ei, mă iartă,
Căci e seară, căci e soartă.
Stelele răsar, se sting
Eu sunt beat ca un Viking.
Îmi mai salt odată croazna
Și-o apuc prin lume razna
C-un Luceafăr, pe un umăr
Și cu stele fără număr.

*(Din viitorul
volum de poezii)*

LEGENDA BRADULUI

Foto: Daniel DĂRVĂREANU

Legenda spune că atunci când a venit prima toamnă pe lume toate păsările s-au grăbit să plece spre țări mai calde. Una singură mai rămăsese: o păsărică mică și zgribulită, pe o creangă de la marginea codrului. Avea, săraca, o aripă ruptă și nu putea să zboare prea mult. S-a dus să ceară ajutorul unui copac, căci acesta având rădăcini, de bună seamă că nu va pleca nicăieri și va ști cum să înfrunte frigul și crivățul iernii. S-a dus mai întâi la stejar, văzându-l mai falnic:

- Te rog frumos, lasă-mă să trăiesc printre ramurile tale, căci vine iarna și voi muri fără adăpost!

- Nu pot, i-a răspuns stejarul, nu vreau să-mi mănânci ghindele, caută-ți de drum!

S-a dus, biata păsărică și la un fag, dar nici acesta nu s-a îndurat să o găzduiască:

- Îmi pare rău, i-a zis fagul îngrijorat de vântul ce se întetea. Am deja destule griji și iarna o să fie grea. Nu pot să te ajut.

Și tot așa, de la un copac la altul... Biata păsărică nici nu știa încotro să se mai îndrepte, când, trecând pe lângă brad, auzi spre mirarea și bucuria ei:

- Ei, păsărică, nu te mai frământa!

Dacă vrei rămâi la mine. Poți sta pe oricare dintre crengile mele și împreună vom trece noi și peste iarna ce vine!

Bucuroasă, pasărea își făcu degrabă un culcuș pe una dintre ramurile bradului. Și chiar din noaptea aceea vântul rece începu să sufle. Palide, una câte una, frunzele pomilor cădeau la pământ. Doar frunzele bradului rămăneau verzi, toți fiind uimiți de așa

minune. Și vântul se mira nespus, așa că s-a dus înaintea Creatorului:

- Doamne, lasă-mă să scutur și frunzele bradului, așa cum o fac cu toți copacii...

- Nu, i-a răspuns Dumnezeu vântului. Bradului să nu-i faci nimic, căci a fost bun cu biata păsărică. De el să nu te atingi!

Și de atunci, toți copacii își pierd haina lor de frunze și flori, doar bradul își păstrează totdeauna frunzele verzi, fie vară, fie iarnă.

Sărbători fericite! Iubiți și ocrotiți natura, păsările și animalele!

Ing. Gheorghită CUTEANU

ZĂPADĂ LA RÂNCA

Foto: Alex Buduran

schiori avansați de 100 m pe lângă instalație și una pentru schiori mai puțin avansați, începători, în lungime de 1,600 km.

Ambele domenii schiabile funcționează cu același Schi Pa pentru a satisface dorințele schiorilor, ale turiștilor. Există o bună colaborare cu firme din Franța și Italia pentru asigurarea cu tehnologie necesară pentru menținerea domeniului schiabil în bune condițiuni. Cu siguranță, cu toate problemele cauzate de pandemie, de frumoasele noastre sărbători tradiționale de iarnă, Rânca va fi plină de turiști din toată țara.

C. D

Stațiunea montană Rânca s-a pregătit din timp pentru primirea iubitorilor sporturilor de iarnă. Spre sfârșitul lunii noiembrie a apărut și zăpada, al cărei strat a crescut în prima decadă a lunii decembrie. Cabanele au fost pregătite și ele pentru primirea turiștilor, oferind condiții optime de cazare și masă. În perioada 28 noiembrie – 1 decembrie, mii de turiști au fost prezenți în Stațiunea Rânca, la fel și în weekendurile următoare.

La Rânca există mai multe centre de unde se pot împrumuta săniuțe și schiuri și bineînțeles pârtii pentru practicarea sporturilor de iarnă.

În centrul stațiunii sunt amenajați 5 km pârtii de schi, deservite de 4 instalații de transport pe cablu, teleschiuri.

Telescaunul de la Păpușa va funcționa și el din această iarnă și va deservi două pârtii: una pentru

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DĂRVĂREANU, redactor șef
Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.

Alina ȚICU, redactor

Cristian GRECOIU, redactor

Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com

Publicație lunară tipărită cu sprijinul
Primăriei și Consiliului Local Novaci
și al obștilor de moșneni din Novaci,
Pociovaliștea și Cernădia

Pre-press & print:

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

Tehnoredactare:
RODICA TEIȘI